

EU A ZEMĚ BRIC

Listopad 2021

BRIC

- Brazílie, Rusko, Indie, Čína
- Někdy BRICS – zahrnuje i Jižní Afriku
- Termín Goldman Sachs z roku 2001
- 4 ekonomiky, které v budoucnosti budou velmi významné
- Od roku 2006 kooperují, ale nepříliš úzce
- Liší se v mnoha ohledech – populace, velikost, ekonomiky, HDP na hlavu, politické a společenské systémy, mezinárodní ambice
- Společné mají to, že představují vyzyvatele pro stávající „rulemakers“

DŮVODY SPOLUPRÁCE BRICS

- Společné mají to, že představují vyzyvatele pro stávající „rulemakers“
- Požadují změny v mezinárodních organizacích jako je OSN, MMF, Světová banka či WTO
- Spolupráce značně účelová

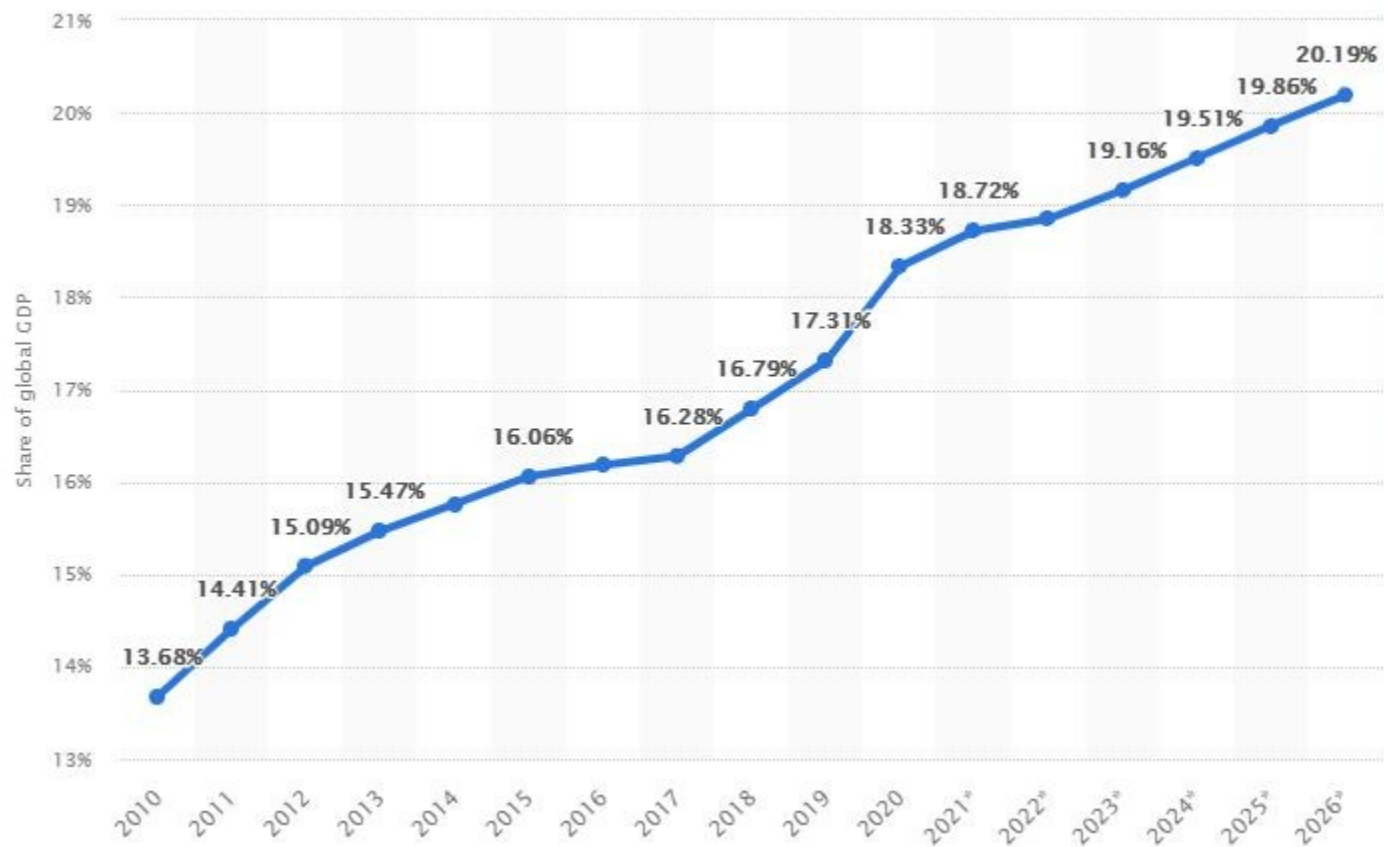

BRICS V ČÍSLECH

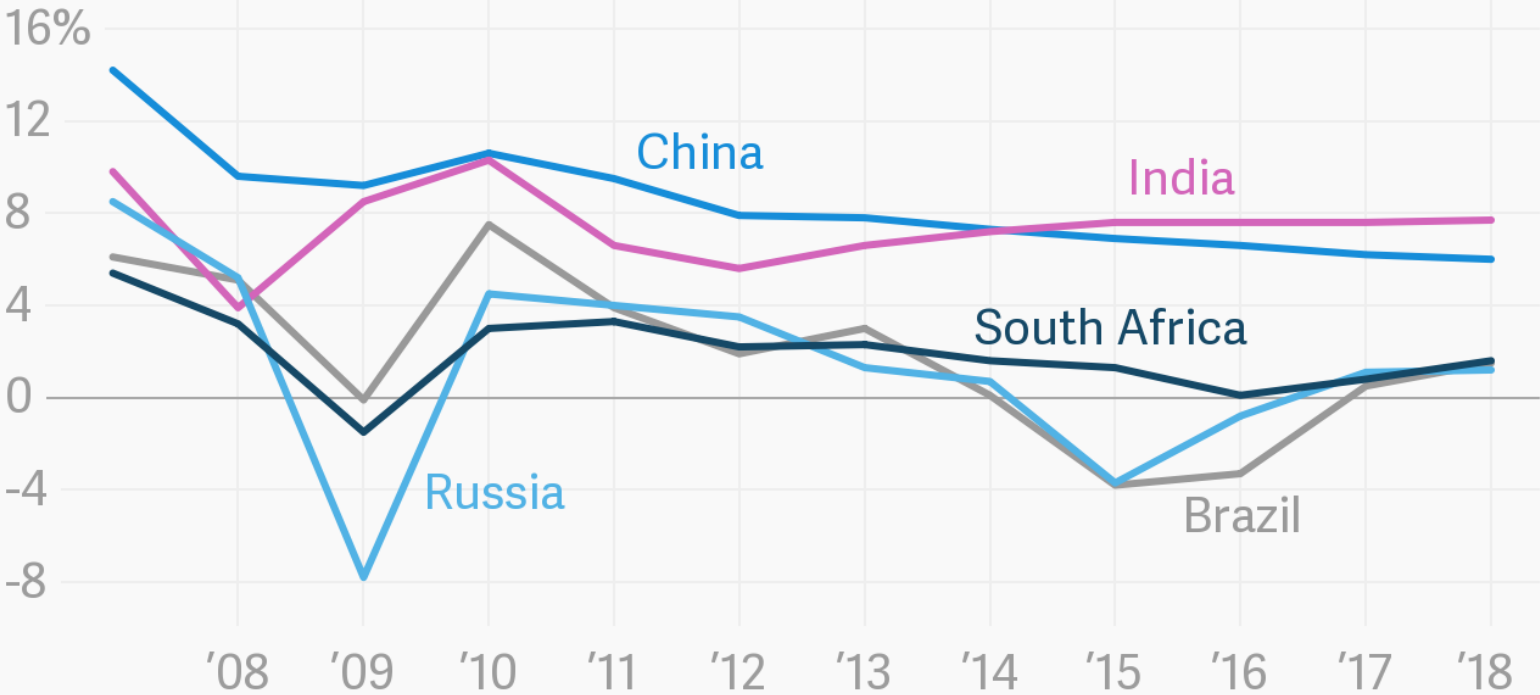
- V roce 1980 představovaly Čína a Indie jen 5 procent světového HDP, nyní přes 20
- BRIC země dohromady představují čtvrtinu světového HDP a 40 procent světové populace
- Vysoký Giniho koeficient
- Otázka společenské, ekonomické a politické stability

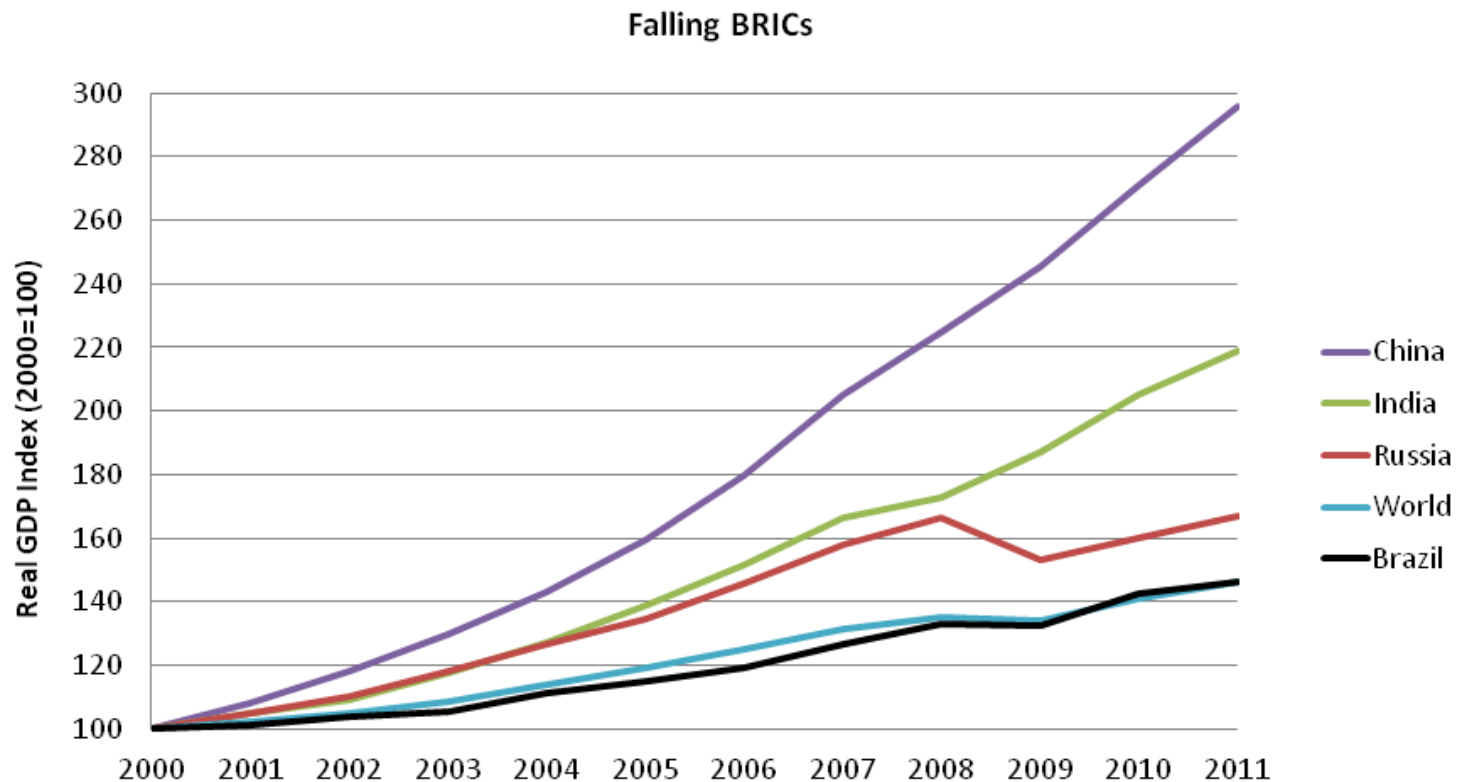
PODÍL ČÍNY NA SVĚTOVÉM HDP

GDP growth in the BRICS bloc

BRICs' growth paths always differed, but more so after the crisis

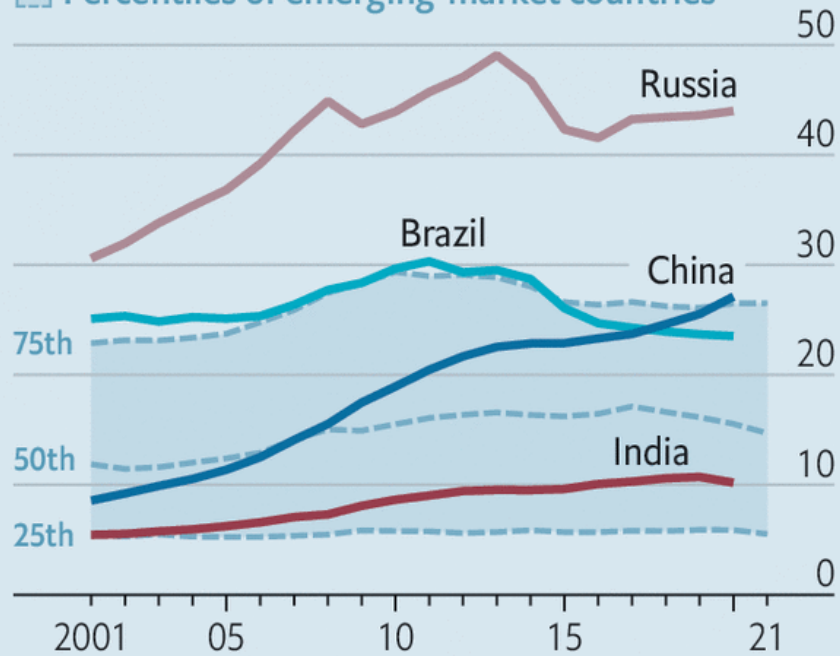

A long way to go

2

GDP per person* as % of US GDP per person

Percentiles of emerging-market countries

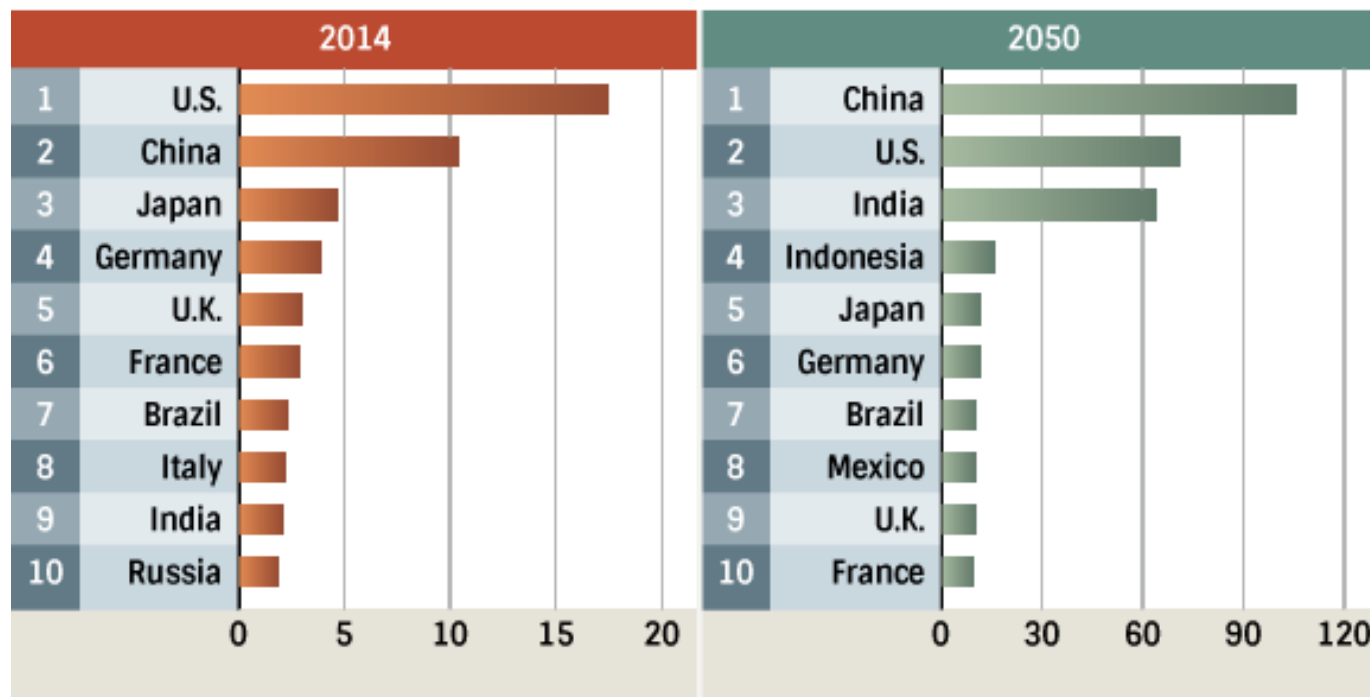

Source: IMF

*At purchasing-power parity, current prices

World's top 10 economies in 2050 at market exchange rates, nominal GDP;
In trillions of U.S. dollars

Source: *The Economist Intelligence Unit*

POLITIKA VŮČI ZEMÍM BRIC

- EU nepotřebuje ucelenou politiku – skupina není koherentní
- Hlubší integrace mezi zeměmi BRIC je velmi nepravděpodobná
- EU přistupuje k jednotlivým zemím individuálně - summity

RUSKO

- Nástupnický stát SSSR – stíny minulosti
- ES bylo jednou z prvních entit, které podporovaly Gorbačovovu „perestroiku“
- V 90. letech EU možná propásla možnost svázat Rusko blíže s evropským integračním procesem
- Část stávajících členů EU se dříve nacházelo v sovětské sféře vlivu
- Některé státy (Polsko) otevřeně nepřátelské – nepravděpodobný vznik skutečného společného postupu směrem k Rusku

VZTAHY EU A RUSKA

- Mnohdy připomínají spíše strategickou soutěž než strategické partnerství
- Problematika budování sfér vlivu v postsovětských zemích
- Neshoda ohledně Východního partnerství
- Války v Čečensku blokovaly rozvoj vzájemných vztahů
- Rozdílné názory na Kosovo v roce 1999

SOUČASNÁ SITUACE

- Rusko zvolilo hospodářsky cestu exportu primárních surovin, průmysl se příliš nerozvíjel
- Konsolidace moci a výrazné oslabení opozice
- Vnitřní změnu v zemi nelze pravděpodobně v brzké době očekávat
- Vztahy s Evropou chladly již před konfliktem na Ukrajině, nyní u bodu mrazu
- Kauza Navalnyj
- Otázka, jak vnímá Evropu?
- Hybridní hrozby?

SMLUVNÍ PODOBA VZÁJEMNÝCH VZTAHŮ

- Základ tvoří dohoda o partnerství a spolupráci z roku 1994
- Od roku 2007 vyjednávána nová dohoda, vyjednávání nakrátko přerušené kvůli Gruzii
- Rusko odmítlo stát se součástí Východního partnerství

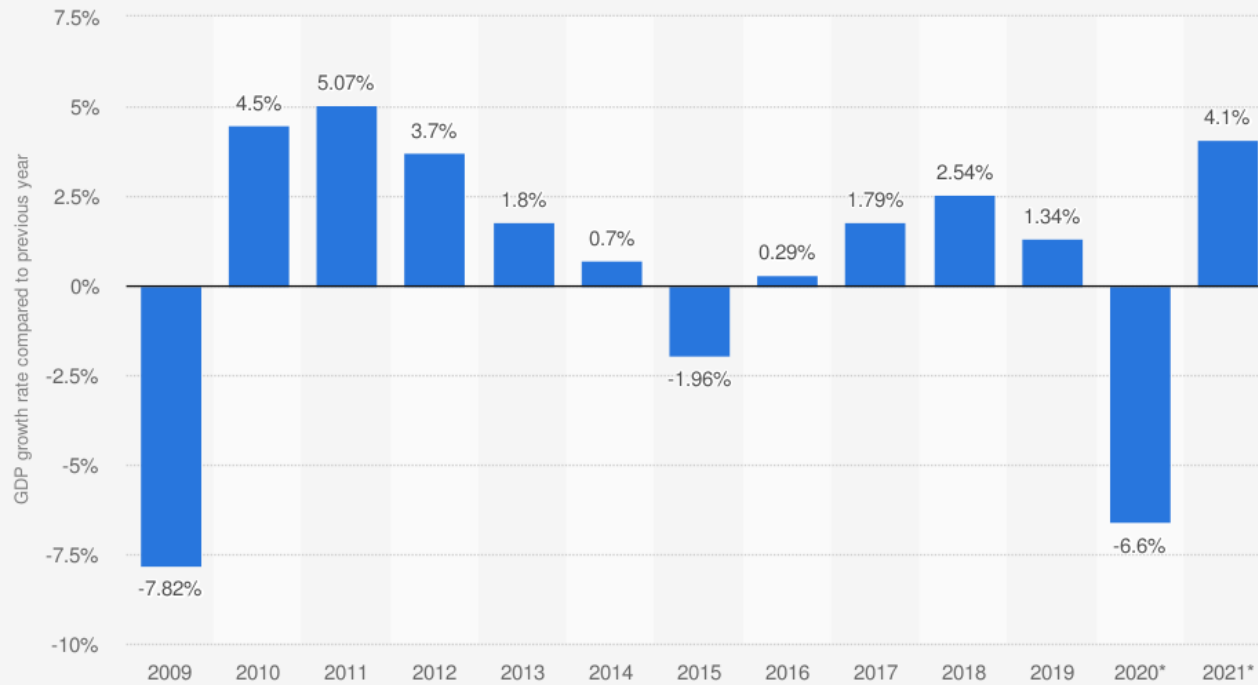

RUSKÉ SANKCE

- Zavedeny ze strany EU a USA, nedávno prodlužovány do ledna 2021
- Např. omezení kapitálového trhu (dluhopisy), zbraní či některých technologií
- Rusko odvetně zakázalo například dovoz potravin z EU
- Výsledkem propad rublu a inflace
- Dalším faktorem nízké ceny ropy
- Přes 10% obyvatel žije v chudobě
- V roce 2015 propad hospodářství o 2 procenta, poté velmi malý růst

Russia: Real gross domestic product (GDP) growth rate from 2009 to 2021 (compared to the previous year)

Source
IMF
© Statista 2020

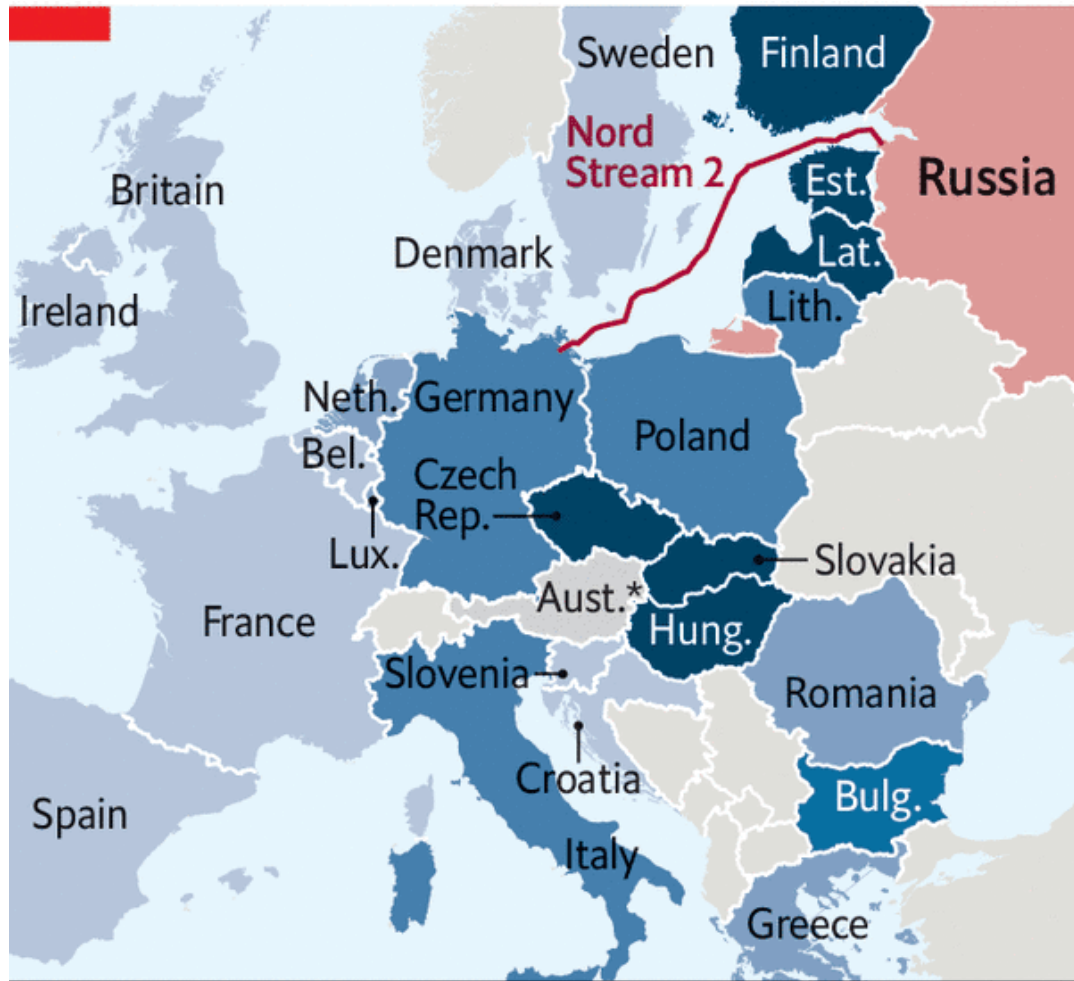
Additional Information:
Russia; IMF

ENERGETIKA VE VZTAZÍCH EU A RUSKA

- Rusko představuje 25 procent externích dodávek ropy do EU a 47 procent plynu (u plynu podíl roste)
- Na druhou stranu Rusko potřebuje trh EU (exportuje sem přes 70% své produkce) – závislost vzájemná – Čína jen 15 procent
- Nové energovody směrem do Asie
- Na Rusku více závisí nové ČS než ty staré
- Stávající energetická krize v Evropě

EU countries, natural gas imports from Russia
 2019, % of total imports

Source: Eurostat *No data

ČÍNA

- Historicky bezprecedentní růst ekonomiky
- Nárůst vnitřních diferencí
- Otázka, jakým aktérem vlastně Čína je
- Jaké jsou ambice Číny v blízkém okolí a ve světě?
- Může Čína ohrozit dominanci USA ve světě?
- Ekonomika před COVID zpomalovala, ale dopady COVID výrazně menší

EU A ČÍNA

- Formální vztahy od 1975, od 1985 smlouva o obchodu a spolupráci
- 1989 – masakr na Tiananmen – zbrojní embargo a zhoršení vztahů
- Čína je od 2001 členem WTO
- Po několik let sbližování mezi EU a Čínou
- Nyní je „milostná aféra“ pryč, řada států kritičtější k Číně
- V roce 2021 sankce ohledně situace v Sin-ťangu – protireakce, ohrožení vzájemné investiční dohody
- Neexistence geopolitické soutěže, EU nemá silné zájmy v Asii (na rozdíl od USA)
- Diskuze v oblasti ochrany klimatu nutná

NĚMECKO A ČÍNA

- Speciální vztah
- Čína pro Německo představuje pro Německo stále důležitější trh (14 procent exportu) a celkově největšího obchodního partnera
- Čína potřebuje technologii, Německo trhy
- Německá zahraniční politika je tržně orientovaná – ekonomický rozvoj vede k politickým a sociálním změnám
- Pro Čínu je Německo důležité pro svou dominantní roli v EU
- Může Německo vytvořit opravdovou evropskou strategii vůči Číně?

EU – ČÍNA FTA?

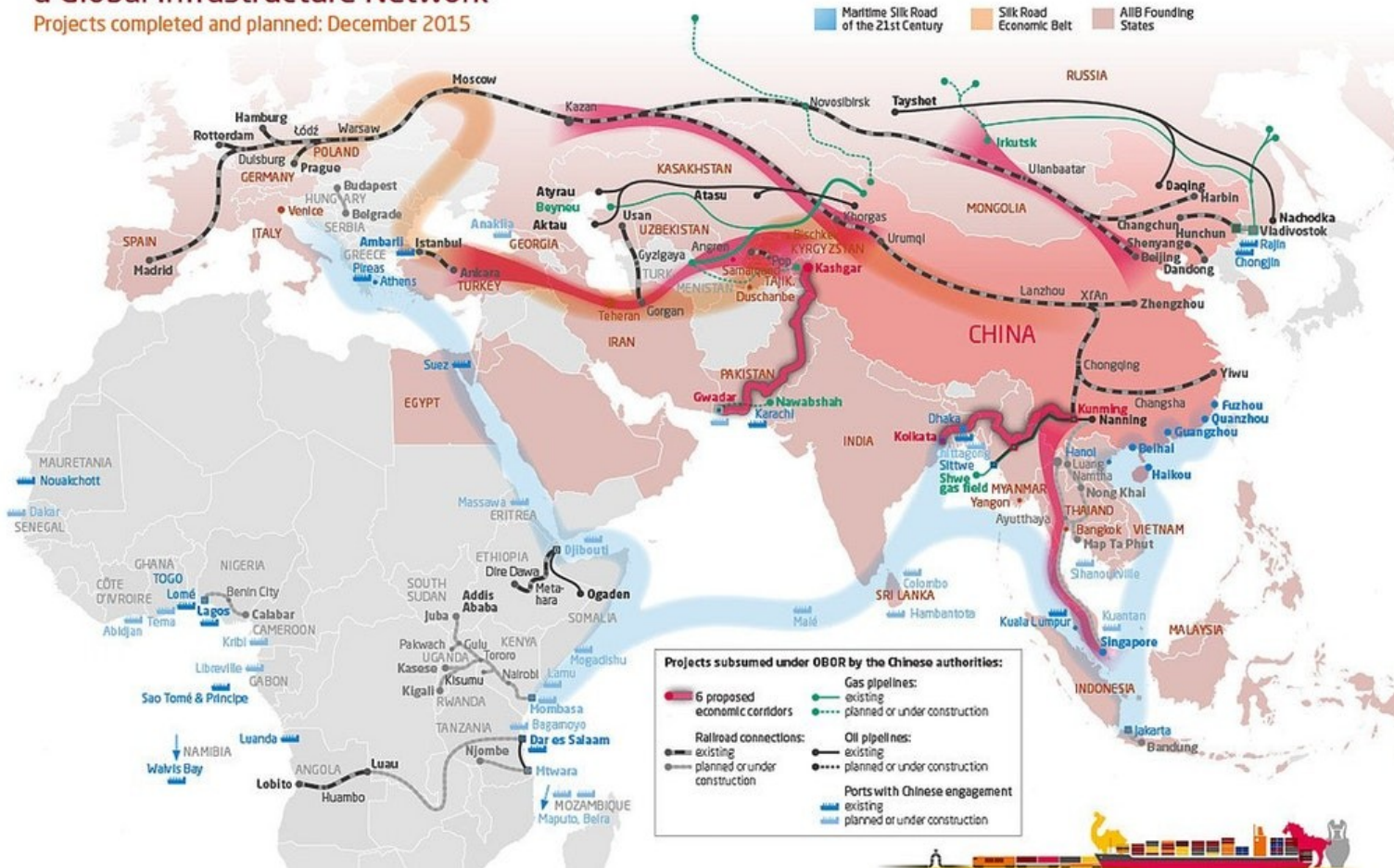
- Navržena UK v 2013
- Čína souhlasí
- Opozice EK – strach z laciných importů
- V současné době předčasné
- Opozice – Francie, Itálie
- Úvahy o možnosti oživení tématu v souvislosti s obchodní válkou s USA

MERICS China Mapping

One Belt, One Road: With the Silk Road Initiative, China Aims to Build a Global Infrastructure Network

Projects completed and planned: December 2015

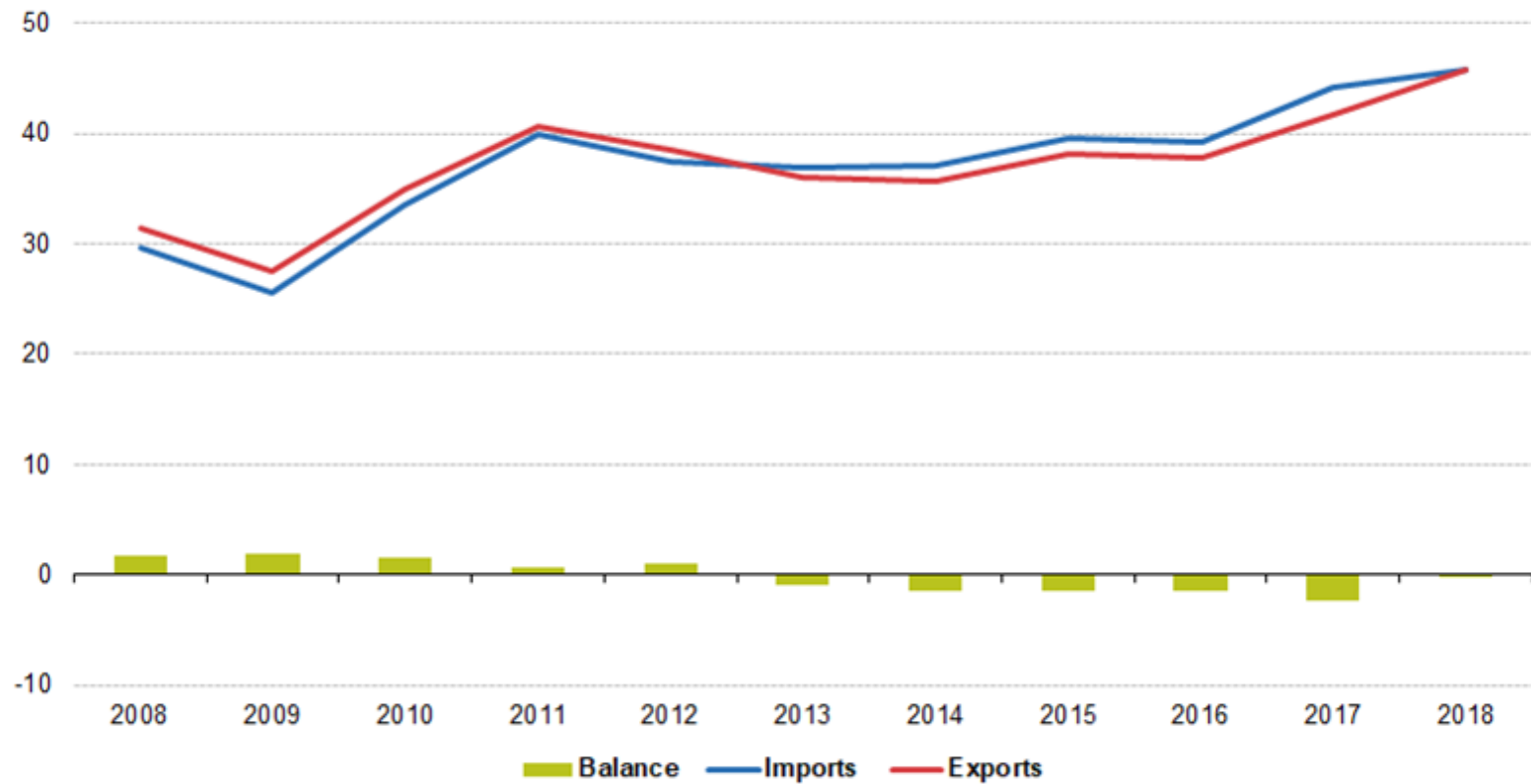

VZTAHY EU A INDIE

- Bývalá kolonie Británie, vztahy se začaly hodně rozvíjet po vstupu Britů do EU
- Ze zemí BRIC do Indie plyne z EU nejvíc prostředků na rozvojovou pomoc, ale ty dlouhodobě klesají
- Investice z EU poměrně malé
- Rozhovory ohledně FTA selhaly – zemědělství, služby – v roce 2013 pozastaveny, ale 2018 znovuobnoveny a 2021 znovu rozjety s větší intenzitou
- Další překážky práva duševního vlastnictví či environmentální část udržitelného rozvoje

Imports, exports and balance for trade in goods between the EU-28 and India, 2008-2018 (EUR billion)

Source: Eurostat (online data code: ext_lt_maineu)

PROBLÉMY VZTAHŮ EU-INDIE

- Neschopnost dohodnout se na strategických prioritách
- Indie výrazně staví na národní suverenitě
- Neshody v rámci WTO
- USA chápány jako strategičtější partner

BRAZÍLIE

- Zdaleka největší ekonomika LatAm
- Regionální lídr, ale s problémy
- V nedávné době poměrně hluboká hospodářská krize
- Ambice na globální úrovni, především v multilaterálních platformách jako je WTO, ale i v OSN

EU A BRAZÍLIE

- Na důležitosti narostla po roce 1986 po vstupu Portugalska
- LatAm vynechána z rozvojové pomoci
- Sdílení určitých společných hodnot – multilateralismus, udržitelná energetika, klima – narušení přišlo po zvolení Bolsonaro
- Rozdílný názor na zemědělství – spory brání FTA EU-MERCOSUR
- Brazílie vedoucí stát v boji proti chudobě

